

Posudek na diplomovou práci Lenky Korpové Rozvoj verbálních schopností a sociokulturní prostředí rodiny.

Teoreticko empirická diplomová práce Lenky Korpové „Rozvoj verbálních schopností a sociokulturní prostředí rodiny“ patří mezi práce, které jsou cenným příspěvkem k řešení dané problematiky. Její přínos spočívá v tom, že autorka nesetřvala pouze na teoretických pozicích a potvrzování známých hypotéz, ale v empirickém pojetí svého šetření se pokusila o jednu z variant řešení verbálního handicapu u dětí v podmínkách školního učení.

Teoretická část je tvořena kapitolami nahlížejícími problematiku verbálních schopností z relevantních hledisek a dominující myšlenka sociokulturního prostředí spojuje tyto kapitoly do smysluplného celku. I když v některých kapitolách autorka nepřekročila úroveň obecně známého teoretického náhledu, konkrétní analýza a připomenutí pojmů gramotnost, funkce jazyka..... zejména s ohledem na potřebu rozvoje jazykových kompetencí ve škole tuto nedostačivost plně kompenzuje.

V teoretické části je rovněž řešena jedna z centrálních otázek práce empirického výzkumu - rodina a rozvoj verbálních schopností jako klíčový faktor procesu socializace. Selhávání faktoru rodiny a sociokulturního prostředí ve vztahu k verbálním schopnostem je skutečností, kterou potvrzuje celá řada výzkumů, které autorka m.j. uvádí, a na které ideově navazuje. Autorka se táže de facto nejen na míru tohoto vlivu, ale rovněž na možnosti nápravy a verbální resocializace v podmínkách školy a školního učení.

Empirická část, ve které autorka navazuje na obecně formulované teoretické závěry, je hodnotnou výzkumnou studií. Zde autorka prokázala nejen metodologickou způsobilost a citlivý přístup k řešení výzkumné problematiky, ale svým výzkumem obohatila a rozšířila rámec možností rozvoje verbálních schopností.

Vzhledem k počtu 27 dětí se autorka rozhodla pro kvalitativní analýzu problému vyjádřeného ve dvou hypotézách a jedné výzkumné otázce. (Z těchto důvodů měly být hypotézy nahrazeny spíše výzkumnými otázkami - tyto více odpovídají typu výzkumu a korektnosti při interpretaci výsledků). Kvalitativní analýzu autorka použila nejen u standardizovaného VIT - a to skrze počet chyb z jednotlivých subtestů, ale i u textu „Dobyvatel“ určeného k míře porozumění. Zde autorka zcela originálním způsobem text kvalifikovala pomocí informačních a logických jednotek. Závěry z těchto výsledků spolu s prospěchovými údaji, informacemi z dotazníků pro rodiče a učitele jsou u každého žáka obsaženy v uvedených charakteristikách.

Závěrem lze říci, že autorka předložila studii, která svými závěry může ovlivnit pedagogicko psychologické diagnostikování verbálních schopností učitelem, kvalitu požadovaných slovních charakteristik žáka a v neposlední řadě rozvojetvorné možnosti verbálního učení.

V souvislosti s tím bych ocenila rovněž autorčinu citlivost pro vidění složitosti problému, kupř. diskrepanci mezi dobrými verbálními schopnostmi a špatným prospěchem, úvahy o chybovosti v souvislosti s fenoménem neporozumění, úvahy o faktorech brzdících verbální schopnosti a jejich rozvoj. V rámci složitosti problému autorka připomíná specifiku Klobouckého regionu jako širšího sociokulturního prostředí.

I když seznam literatury reprezentuje dostatečně sledovanou oblast, postrádala jsem v teoretické části práce hlubší analýzu některých teoretických hledisek, např. v kapitole o vztahu socializace a rozvoje jazykových schopností chybí připomenutí Oerterovy kognitivní socializace jako jednoho ze zásadních hledisek.

V průběhu obhajoby bych proto uvítala, kdyby se autorka mohla k této otázce vyjádřit a zároveň sdělit svůj názor na místo pamětního (reproduktivního) učení v procesu porozumění a rozvojetvorného učení.

Kromě uvedených připomínek práci hodnotím velmi kladně, předložená práce splnila požadavky kladené na diplomové práce, diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat velmi dobře. V případě, že autorka fundovaně odpoví a vysvětlí uvedené námitky souhlasím i s hodnocením výborně.

V Praze 29 .srpna 2006

PhDr Hana Krykorková, CSc.
vedoucí diplomové práce
katedra pedagogiky FFUK